VALTIONEUVOSTON ASETUS YMPÄRISTÖNSUOJELUSTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN (713/2014) MUUTTAMISESTA

PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Voimassa olevaan asetukseen esitetään lisättäväksi ympäristönsuojelulain (527/2014) yleistä ilmoitusmenettelyä koskevat tarkentavat säännökset ja muutetaan ilmoitusmenettelyyn siirtyvien toimintojen ympäristöluvanvaraisuutta koskevia säännöksiä. Yleistä ilmoitusmenettelyä varten säännöksiä muutetaan ja lisätään asetuksen lukuihin 1, 2, 3, 5 ja 6. Olemassa olevan asetuksen luku 4 (Ilmoitusmenettelyt) muutetaan kertaluonteiseksi toimintaa koskevaksi ilmoitusmenettelyksi erottamaan luvun säännökset yleistä ilmoitusmenettelyä sääntelevistä pykälistä.

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2019.

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Voimassa olevaa ympäristönsuojeluasetusta (713/2014) on tarpeen uudistaa ympäristönsuojelulakiin (527/2014) säädetyn uuden yleisen ilmoitusmenettelyn johdosta. Uusia säännöksiä on lisättävä asetuksen eri kohtiin ja useimpia asetuksen pykälistä on tarpeen muuttaa. Yleisen ilmoitusmenettelyn menettelysäännökset vastaisivat pääosiltaan nykyistä ympäristölupamenettelyä. Merkittävin ero on ympäristölupa- ja ilmoituspäätöksen sisältövaatimuksissa. Lisäksi osa asetuksen pykälistä voidaan myös poistaa tarpeettomina aikaisemmin ympäristönsuojelulakiin tehtyjen muutosten seurauksena.

Yleiseen ilmoitusmenettelyyn siirretään eräät lain liitteen 1 taulukon 2 luvanvaraiset toiminnat ja samalla muutetaan osittain viranomaisten toimivaltarajoja. Toimivaltainen viranomainen yleiseen ilmoitusmenettelyyn kuuluvien toimintojen osalta olisi pääosin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, lukuun ottamatta ympäristönsuojelulain liitteessä 4 tarkoitettuja suurehkoja kemikaalivarastoja (kohta 2) ja koneellista kullankaivuuta (kohta 3), jotka käsittelee valtion ympäristölupaviranomainen. Aikaisemmin valtion ympäristölupaviranomaisen toimivaltaan ympäristöluvanvaraiseksi määritelty sahalaitos siirretään yleiseen ilmoitusmenettelyyn ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvaksi toiminnaksi.

Määrällisesti tarkasteltuna yleinen ilmoitusmenettely vaikuttaa eniten eläinsuojiin ja niiden ympäristöluvanvaraisuuteen. Valtion ympäristölupaviranomainen käsittelee ja ratkaisee jatkossa vain suurempia eläinsuojia koskevia ympäristölupahakemuksia. Valtion ympäristölupaviranomaisen ympäristöluvan toimivaltarajaksi esitetään esimerkiksi lypsylehmien osalta vähintään 300 lypsylehmän eläinsuojaa, kun se aikaisemmin oli 150 lypsylehmää.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluisi jatkossa myös valtion viranomaiselta siirtyviä suurempia eläinsuojia, jotka siirretään yleisen ilmoitusmenettelynpiiriin. Luvanvaraisiksi jäisivät ne kunnan viranomaisen toimivaltaan kuuluvat

eläinsuojat, joilta ympäristönsuojelulain 29 a §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa edellytetään ympäristölupaa sekä asetuksen 2 §:n 2 momentin kohdassa 10 a määritellyt turkistarhat.

Lain liitteen 1 taulukon 2 kohtaan 4 lisättäisiin uusi alakohta f entsyymitehdas, jolla tarkoitettaisiin tässä teollisessa mittakaavassa tapahtuvaa entsyymien biologista tuotantoa. Koska entsyymitehdas rinnastuu päästöjen ja riskien osalta suurehkon direktiivilaitoksen toimintaan, valtion ympäristölupaviranomainen käsittelisi näiden lupa-asiat ja tämä lisättäisiin asetuksen ensimmäiseen pykälään valtion ympäristölupaviranomaisessa käsiteltäviin lupa-asioihin.

2 Nykytila

Voimassa olevassa ympäristönsuojeluasetuksessa on säädökset viranomaisten toimivallasta, lupahakemuksen sisältövaatimuksista, lupahakemuksen käsittelystä ja lupapäätöksestä, ilmoitusmenettelystä sekä valvonnasta ja seurannasta.

Valtion lupaviranomaisten ja valvontaviranomaisten voimavarat ovat vähentyneet sitä myötä, kun valtion vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmaa on toteutettu. Samansuuntainen on kehitys ollut myös kunnissa. Lupamenettelyä on jo kevennetty siirtämällä eräitä toimintoja (keskisuuret polttolaitokset, nestemäisten polttoaineiden jakeluasemat, asfalttiasemat, kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat sekä eräät liuottimia käyttävät laitokset) lupamenettelystä rekisteröintimenettelyyn. Näille toimialoille on samalla valmisteltu tai valmistellaan yksityiskohtaiset valtioneuvoston asetukset toimintojen ympäristönsuojeluvaatimuksista. Lisäksi joidenkin toimintojen luvanvaraisuus on kokonaan poistettu.

Nykyistä lupamenettelyä on haluttu edelleen keventää ja tehostaa. Yleinen ilmoitusmenettely olisi lupaa kevyempi hallinnollinen menettely, jolla pystytään muun ohessa keventämään viranomaisten hallinnollista taakkaa vaarantamatta kuitenkaan nykyistä ympäristönsuojelun tasoa.

3 Keskeiset tavoitteet ja ehdotukset

Valtion ja kunnan lupaviranomaisen toimivaltaan kuuluvista lupa-asioista poistetaan ilmoitusmenettelyyn siirtyvät toiminnat. Ympäristönsuojeluasetukseen lisätään yleistä ilmoitusmenettelyä koskevat tarkentavat menettelysäännökset, joilla voitaisiin myötävaikuttaa nopeuttavasti hankkeiden käsittelyä ja vähentää sekä toiminnanharjoittajille että viranomaisille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa.

Ilmoitusmenettelyyn sovellettaisiin lähes samaa aineellisoikeudellista lainsäädäntöä kuin lupamenettelyyn ja osin samoja menettelysäännöksiä, joten asetuksen olemassa oleviin säännöksiin ei asiasisällöllisesti tehdä suuria muutoksia. Ilmoituksen käsittelemisen sujuvoittamiseksi on kuitenkin tarpeen säätää tarkemmin menettelystä.

Yleistä ilmoitusmenettelyä varten säännöksiä muutetaan asetuksen luvuissa 1, 2, 3, 5 ja 6. Olemassa olevan asetuksen luku 4 (Ilmoitusmenettelyt) muutetaan kertaluonteiseksi toimintaa koskevaksi ilmoitusmenettelyksi erottamaan kyseisen luvun säännökset yleistä ilmoitusmenettelyä koskevista säännöksistä.

4 Esityksen vaikutukset

Yleiseen ilmoitusmenettelyyn siirtymisen merkittävimmät vaikutukset liittyvät viranomaisten toimivaltasuhteisiin suunniteltuihin muutoksiin ja niiden myötä työn vähenemiseen valtion viranomaisissa ja lisääntymiseen kunnissa. Ilmoitusmenettely keventää jonkin verran viranomaisten hallinnollista taakkaa, kun toimintoja käsitellään ilmoitusmenettelyssä aikaisemman lupamenettelyn sijasta. Lisäksi ilmoitusmenettelyyn siirrettäville eläinsuojille laaditaan toimialakohtainen asetus ympäristönsuojeluvaatimuksista, mikä osaltaan keventää kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen hallinnollista taakkaa.

Viranomaiset käyttävät työaikaa ilmoituksen käsittelyn lisäksi toiminnan jälkivalvontaan. Valtiolta kunnille siirrettävät toiminnat olisi sisällytettävä kuntien valvontasuunnitelmiin. Eläinsuojavaltaisissa kunnissa tämä saattaa vaikuttaa siten, että eläinsuojien valvontaan joudutaan kohdentamaan nykyistä enemmän voimavaroja.

5 Asian valmistelu

Asetusehdotusta on valmisteltu virkamiestyönä ympäristöministeriössä. Asetusehdotuksen valmistelu on sovitettu yhteen ympäristönsuojelulain muutosta koskevan hallituksen esityksen (HE 94/2018) ja sen valtiopäivä-asiakirjojen kanssa.

Asetusehdotus on ollut lausunnolla X.9.2018 - 30.9.2018. Asetusehdotuksesta saatiin yhteensä X lausuntoa. Lausunto saatiin … Lisäksi X tahoa ilmoitti, että niillä ei ole lausuttavaa luonnoksesta. Näitä ovat … Lausuntoyhteenveto on saatavilla ympäristöministeriön www-sivulta http://www.ym.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Lausuntoyhteenvedot.

Lausunnoissa …

Asetusehdotus lähetetään oikeusministeriön Laintarkastusyksikköön tarkastettavaksi.

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2019.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 luku Lupaviranomaisen toimivalta

1 § Valtion ympäristölupaviranomaisessa käsiteltävät lupa-asiat

Pykälässä on lueteltu valtion ympäristölupaviranomaisen toimivaltaan kuuluvat ympäristölupa-asiat. Pykälän 2 momentista poistetaan valtion ympäristölupaviranomaisen toimivallasta 1 a kohdassa tarkoitettu sahalaitos, koska se siirtyy ympäristönsuojelulain 10 a luvun mukaiseksi ilmoituksenvaraiseksi toiminnaksi, ja jota koskevan ilmoi-

tuksen tai ympäristölupahakemuksen käsittelee jatkossa kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Muiden 1 kohdassa olevien alakohtien kirjaintunniste muutetaan a kohdan poistamisen johdosta.

Pykälän 2 momentin 4 kohtaan (kemianteollisuus) lisätään uudeksi e kohdaksi entsyymitehdas. Entsyymitehtaalla tarkoitettaisiin tässä teollisessa mittakaavassa tapahtuvaa entsyymien biologista tuotantoa, joka Suomessa on kansainvälisestikin katsottuna suurimittakaavaista ja joka päästöjen ja riskien osalta rinnastuisi suurehkon direktiivilaitoksen toimintaan. Entsyymitehtaiden ympäristöluvat ratkaisisi valtion ympäristölupaviranomainen.

Pykälän 2 momentin 5 c kohtaa (kemikaalivarasto) ja 7 a kohtaa (koneellinen kullankaivuu) muutetaan siten, että aikaisemmin luvanvaraiset, mutta nykyään ympäristönsuojelulain liitteen 4 kohdassa 2 b tarkoitetut kemikaalivarastot ja kohdassa 3 tarkoitettu koneellinen kullankaivuu käsitellään jatkossa ympäristönsuojelulain 10 a luvun mukaisessa yleisessä ilmoitusmenettelyssä. Muut kuin liitteessä 4 määritellyt valtion lupaviranomaisen toimivaltaan kuuluvat kemikaalivarastot ja koneellinen kullankaivuu säilyisivät ympäristönluvanvaraisina toimintana.

Pykälän 2 momentin 11 a kohtaa muutetaan kunnan toimivaltaan siirtyvien ja ilmoitusmenettelyyn kuuluvien eläinsuojien johdosta. Valtion ympäristölupaviranomaisen toimivaltaan kuuluvien eläinsuojien eläinmääriä esitetään nostettavaksi nykyisestä. Alakohdassa a säädettäisiin uusiin eläinmääriin perustuvista valtion ympäristölupaviranomaisen ratkaistavaksi kuuluvista eläinsuojien ympäristölupa-asioista silloin, kun eläinsuojassa on yksi alakohdassa a luetellun eläinlajin mukainen päätuotantosuunta. Valtion ympäristölupaviranomainen ratkaisisi ympäristöluvan eläinsuojien osalta, jotka on tarkoitettu vähintään 300 lypsylehmälle, 500 lihanaudalle, 600 emolehmälle, yli 750 täysikasvuiselle emakolle, yli 2 000 lihasialle, yli 40 000 munituskanalle tai yli 40 000 broilerille.

Uudessa alakohdassa b säädettäisiin valtion ympäristölupaviranomaisen ratkaistavaksi kuuluvista eläinsuojista, joissa on joko useita eri tuotantoeläimiä tai yhden päätuotantosuunnan eri-ikäisiä tai eri tuotantovaiheessa olevia eläimiä, joiden ympäristövaikutukset tulee myös huomioida eläinsuojan ympäristölupa-asian ratkaisevan lupaviranomaisen määrittämisessä. Raja perustuisi eläinsuojan tai -suojien kaikkien eläinten yhteenlaskettuun eläinyksikkömäärään. Eläinyksikkömäärä saataisiin kertomalla eläinsuojien eri eläinlajien määrät ympäristönsuojelulain liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla ja laskemalla ne yhteen. Yhteenlasketun eläinyksikkömäärän ollessa vähintään 3000, eläinsuojien ympäristölupa-asian ratkaisisi valtion ympäristölupaviranomainen.

Aikaisemmin turkistarhoja koskenut alakohta b muutetaan kohdaksi c. Valtion toimivaltaan kuuluvien turkistarhojen, joiden luvanvaraisuus perustuisi eläinten kappalemääriin, ei esitetä muutoksia. Kohtaa muutetaan siten, että ympäristöluvan edellyttämä toimintakokonaisuus voi määräytyä myös eläinyksikkömäärän perusteella voimassa olevien turkiseläinten kappalemäärien lisäksi. Turkistarha, jonka kokonaiseläinyksikkömäärä liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 1200, edellyttää jatkossa ympäristölupaa ja lupa-asian ratkaisee valtion ympäristölupaviranomainen.

Nykyiset alakohdat c ja d poistetaan, koska valtion toimivaltaan kuuluvien eläinsuojien ja turkistarhojen eläinyksiköihin perustuvasta luvanvaraisuudesta säädetään kohdan uusissa alakohdissa b ja c.

Aikaisemmin e alakohtana ollut kalankasvatus- tai kalanviljelylaitos siirretään d kohdaksi. Valtion ympäristölupaviranomaisen ratkaistavaksi kuuluvaan kalankasvatus- tai kalanviljelylaitoksen ympäristölupa-asiaan ei esitetä muutoksia.

Pykälän 2 momentin 12 a kohtaa täsmennetään siten, että vetoisuus korvataan aluksen rungon tilavuutta paremmin kuvaavalla termillä kantavuus. Nykyinen sanamuoto aiheuttaa tulkintaepäselvyyksiä ja uusi muotoilu vastaisi myös tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista annetusta direktiivissä (2011/92/EU) tarkoitettua sanamuotoa.

Pykälän 3 momentti on uusi. Momentissa mainitaan informatiivisesti 1 §:ssä mainittujen lupa-asioiden lisäksi muita lupa-asioita, joita valtion valvontaviranomainen myös käsittelisi. Asiasisällöltään vastaavanlainen momentti on ollut myös 2 §:ssä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa käsiteltävissä lupa-asioissa. Lähtökohtaisesti yleiseen ilmoitusmenettelyyn kuuluva toiminta voi tietyissä tapauksissa edellyttää ympäristölupaa. Valtion ympäristölupaviranomainen ratkaisee ympäristönsuojelulain 115 a §:n 4 momentissa tarkoitettujen ilmoitusmenettelyyn kuuluvien liitteen 4 kohdan 2 alakohdan b ja kohdan 3 toimintoja koskevat asiat, jos ne edellyttävät ympäristölupaa ympäristönsuojelulain 29 a §:n 1 momentin perusteella.

2 § Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa käsiteltävät lupa-asiat.

Pykälän 2 momentin 4 b kohtaa muutetaan siten, että aikaisemmin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivallassa olleet luvanvaraiset, mutta nykyään ympäristönsuojelulain liitteen 4 kohdassa 2 a tarkoitetut kemikaalivarastot käsitellään jatkossa ympäristönsuojelulain 10 a luvun mukaisessa yleisessä ilmoitusmenettelyssä. Muut kuin liitteessä 4 määritellyt kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvat kemikaalivarastot säilyisivät ympäristönluvanvaraisina toimintana.

Pykälän 2 momentin 9 kohdassa säädetään elintarvikkeiden ja rehujen valmistuksen luvanvaraisuudesta. Pykälää muutetaan siten, että asetuksen 9 c alakohdassa oleva kalaa tai kalastustuotteita käsittelevä tai jalostava laitos, muutetaan 9 a alakohdaksi. Kohdan asiasisältöön ei tehdä muutoksia. Uuden 9 b ja sen alakohdissa 1-14 säädettäisiin elintarvike- ja rehuteollisuuden toiminnoista, jotka jatkossa edellyttäisivät edelleen ympäristölupaa. Käytännössä tämä tarkoittaisi sellaisia elintarvike- ja rehuteollisuuden toimintoja, joiden jätevesiä ei johdeta ympäristöluvanvaraiselle jätevedenpuhdistamolle. Toimintojen luvanvaraisuutta määritteleviin tekijöihin, kuten tuotantokapasiteettirajoihin, ei esitetä muutoksia. Aiemmin luvanvaraiset elintarvike- ja rehuteollisuuden toiminnat, joiden jätevedet johdetaan ympäristöluvanvaraiselle jätevedenpuhdistamolle, on siirretty ympäristönsuojelulain 10 a luvun mukaiseen yleiseen ilmoitusmenettelyyn.

Voimassa olevan pykälän 2 momentin 10 a, c ja d kohdat poistetaan, koska nykyisin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivallassa kyseisessä kohdassa olevat eläinsuojat siirretään käsiteltäväksi ympäristönsuojelulain 10 a luvun mukaisessa yleisessä ilmoitusmenettelyssä ja turkistarhoja koskevasta eläinyksiköihin perustuvasta luvanvaraisuudesta säädetään uudessa 10 a kohdassa. Ilmoitusmenettelyyn kuuluvat eläinsuojat voivat jossain tilanteissa kuitenkin edellyttää ympäristölupaa ympäristönsuojelulain 29 a §:n 1 momentin perusteella.

Uudeksi 10 a kohdaksi siirtyy turkistarhat. Kunnan ympäristölupaviranomaisen toimivaltaan kuuluvien turkistarhojen, joiden luvanvaraisuus perustuisi eläinten kappalemääriin, ei esitetä muutoksia. Kohtaa muutetaan siten, että ympäristöluvan edellyttämä toimintakokonaisuus voi määräytyä myös eläinyksikkömäärän perusteella voimassa olevien eläinten kappalemäärien lisäksi. Turkistarha, jonka eläinyksikkömäärä eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 250 ja alle 1200 vaatisi jatkossa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen myöntämän ympäristöluvan.

Pykälän 2 momentin 13 a kohtaa muutetaan siten, että aikaisemmin luvanvaraiset, nykyään ympäristönsuojelulain liitteen 4 kohdassa 7 tarkoitetut ulkona sijaitsevat ampumaradat siirretään käsiteltäväksi ympäristönsuojelulain 10 a luvun mukaiseen yleiseen ilmoitusmenettelyyn, muut kunnan toimivaltaan kuuluvat ampumaradat säilyisivät edelleen luvanvaraisina. Jos ampumaradalla ammutaan esimerkiksi enemmän kuin 10 000 laukausta vuodessa tai siellä on haulikkoammuntaan tarkoitettu rata, toiminta edellyttäisi edelleen ympäristölupaa.

Pykälän 2 momentin 11 b ja 13 c kohdat poistetaan, koska nykyisin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivallassa olevat yli 50 linja-auton tai kuorma-auton varikko tai vastaavan kokoinen työkonevarikko sekä kiinteä eläintarha tai huvipuisto siirretään käsiteltäväksi ympäristönsuojelulain 10 a luvun mukaiseen yleiseen ilmoitusmenettelyyn. Edellä mainittujen kohtien poistamisen johdosta aikaisemmin kohdassa 11 c ollut ulkona sijaitseva moottoriurheilurata siirretään 11 b kohdaksi ja aikaisemmin 13 d kohdassa ollut krematorio tai lemmikkieläinten polttolaitos siirretään kohdaksi 13 c.

Pykälän 3 momentissa on informatiivisesti mainittu lupa-asioita, joita kunnan ympäristönsuojeluviranomainen myös käsittelee suoraan ympäristönsuojelulain nojalla. Momenttiin lisätään vastaavanlainen informatiivinen maininta yleiseen ilmoitusmenettelyyn kuuluvien toimintojen osalta. Yleiseen ilmoitusmenettelyyn kuuluva toiminta voi tietyissä tapauksissa edellyttää ympäristölupaa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ratkaisee ympäristönsuojelulain 115 a §:n 4 momentissa tarkoitettujen ilmoitusmenettelyyn kuuluvien liitteen 4 kohtien 1, 2 a sekä 4-8 toimintojen päätösasiat, jos ne edellyttävät ympäristölupaa ympäristönsuojelulain 29 a §:n 1 momentin perusteella.

2 luku Lupahakemus ja ympäristönsuojelulain 10 a luvun mukainen ilmoitus (*ilmoitus*).

Voimassa olevan asetuksen 2 luvussa säädetään lupahakemuksesta ja sen sisällöstä. Toisessa luvussa säädettäisiin myös ympäristönsuojelulain 10 a luvun ilmoitusmenettelyä koskevan ilmoituksen sisällöstä, joten luvun otsikkoa muutettaisiin sisältöä vas-

taavaksi. Luvun pykäliin tehdään ilmoitusmenettelyä koskevat tarvittavat muutokset ja lisäykset.

3 § Lupahakemuksen ja ilmoituksen sisältö.

Pykälässä säädettäisiin lupahakemuksen lisäksi ympäristönsuojelulain 10 a luvun mukaisen ilmoituksen sisällöstä, joten otsikkoa täsmennetään sisältöä vastaavaksi. Asiasisällöllisesti pykälä perustuisi voimassa olevaan pykälään. Toiminnanharjoittajan tulee ilmoituksessa esittää lähtökohtaisesti samat tiedot kuin mitä lupahakemuksessa tulee voimassa olevan pykälän mukaan esittää. Pykälän 1 momenttia ja sen kohtia 3 ja 4, sekä 2 momenttia muutetaan ilmoitusmenettelyä koskevilla lisäyksillä. Toisessa momentissa oleva lupaharkintaan viittaava käsite päätösharkinnaksi, jolloin se käsittää sekä lupaharkinnan että ilmoitusmenettelyä koskevan päätösharkinnan. Lisäksi 4 momenttia muutetaan siten, että myös ilmoituksen jättäjän on ilmoitettava käsityksensä siitä, miltä osin ilmoituksessa on salassa pidettäviä tietoja.

Ilmoitusmenettelyä varten laadittavissa ohjeissa ja ilmoituslomakkeissa yksilöidään eri toimialoilta pyydettäviä tietoja.

4 § Hakemukseen ja ilmoitukseen liitettävät tiedot.

Voimassa olevassa pykälässä on säädetty hakemukseen liitettävistä tiedoista. Pykälää muutetaan siten, että myös ilmoituksen liitteiksi on tarpeen mukaan liitettävä voimassa olevassa pykälässä mainitut asiakirjat. Pykälän asiasisältö perustuisi voimassa olevaan pykälään. Pykälän otsikkoa täsmennetään sisältöä vastaavaksi.

Ilmoituksenvaraisissa toiminnoissa on kuitenkin harvoin kyse toiminnasta, josta tulisi tehdä pykälän 1 momentin alakohdassa 5 tarkoitettu vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005) tarkoitettu suuronnettomuuden vaaran arvioimiseksi laadittu selvitys tai ympäristönsuojelulain 115 §:ssä tarkoitettu sisäinen pelastussuunnitelma. Vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (685/2015) liitteissä määritellyt vähimmäismäärät aineille, joiden laajamittaisesta käsittelystä ja varastoinnista on tehtävä toimintaperiaateasiakirja tai turvallisuusselvitys, vaihtelevat aineen vaarallisuuden mukaan, minkä vuoksi lain tarkoittaman selvityksen tai pelastussuunnitelman tarve olisi aina tapauskohtaisesti tarkistettava.

5 § Lisätiedot päästöistä vesistöön

Pykälään ei esitetä muutoksia. Ilmoituksenvaraisista toiminnoista voitaisiin ilmoituslomakkeessa kuitenkin kysyä tietoja päästöistä vesistöön, sen arvioimiseksi, edellyttäisikö toiminta ympäristölupaa lain 27 §:n 2 momentin perusteella. Siirrettäessä toimintoja luvanvaraisuudesta ilmoitusmenettelyyn, yhtenä kriteerinä oli, ettei toiminnasta aiheutuisi merkittäviä ympäristövaikutuksia tai vesistövaikutuksia, jolloin myös toiminnan ympäristövaikutukset olisivat vähäisiä, eikä esimerkiksi pykälän 1 momentin alakohtien 6 ja 7 tarkoittamia pilaantumisen aiheuttamia korvauskysymyksiä tulisi ilmoitusmenettelyssä lainkaan harkittavaksi.

8 § Toiminnan muuttamista koskeva hakemus tai ilmoitus

Voimassa olevassa pykälässä on säädetty toiminnan muuttamista koskevan lupahakemuksen sisällöstä. Pykälää muutetaan siten, että siinä säädetään myös ilmoitusmenettelyyn kuuluvan olemassa olevan toiminnan muuttamista koskevan ilmoituksen sisällöstä. Asiasisällöllisesti pykälään ei tehdä muita muutoksia, joten myös ilmoituksesta on käytävä ilmi nykyisen pykälän 1 ja 2 kohdissa olevat tiedot. Pykälän otsikkoa muutetaan sisältöä vastaavaksi.

9 § Määräaikaisen luvan tai ilmoituksen uudistaminen

Lupamääräysten tarkastamismenettelystä luovuttiin 1.5.2015 voimaan tulleella ympäristönsuojelulain muutoksella (423/2015). Tarkistamismääräystä ei voi enää antaa vireillä olevissa ja tulevissa lupa- tai ilmoitusmenettelyasioissa. Voimassa olevien lupapäätösten tarkistamismääräykset myös kumottiin suoraan lailla. Näin ollen pykälän ensimmäinen momentti kumotaan tarpeettomana.

Voimassa olevassa pykälän toisessa momentissa on säädetty määräaikaisen luvan uudistamisesta. Ilmoituspäätös voidaan myös määrätä olemaan voimassa toistaiseksi, joten pykälään tehdään ilmoitusmenettelyä koskevat lisäykset ja pykälän otsikkoa muutetaan sisältöä vastaavaksi. Ilmoituksessa on oltava tarpeellisin osin 3–7 §:ssä vaaditut tiedot ja selvitykset, jos toimintaa koskeva ympäristölupa tai ilmoitus on myönnetty määräajaksi ja siinä on samalla määrätty ympäristönsuojelulain 87 §:n nojalla, että uuden ilmoituspäätöksen saamiseksi on ennen määräaikaisen ympäristöluvan tai ilmoituksen voimassaolon päättymistä jätettävä ilmoitus.

3 luku Lupahakemuksen ja ympäristönsuojelulain 10 a luvun mukaisen ilmoituksen käsittely sekä lupa- ja ilmoituspäätös

Voimassa olevassa kolmannessa luvussa säädetään ympäristölupahakemuksen käsittelystä ja lupapäätöksen sisällöstä. Tässä luvussa säädettäisiin myös ympäristönsuojelulain 10 a luvun mukaisen ilmoituksen käsittelystä ja päätöksen tekemisestä. Luvun voimassa olevia säännöksiä ympäristöluvan käsittelystä noudatettaisiin pääosin myös ilmoituksen käsittelyssä, mutta yleistä ilmoitusmenettelyä varten lisättäisiin lukuun myös uusi pykälä ilmoituspäätöksen sisällöstä sekä tehtäisiin muita tarvittavia muutoksia olemassa oleviin pykäliin. Luvun otsikkoa muutettaisiin ilmoitusmenettelyä koskevan muutoksen johdosta luvun sisältöä vastaavaksi.

11 § Kuulutus lupahakemuksesta ja ilmoituksesta sekä asiakirjojen nähtävillä pito

Voimassa olevassa pykälässä säädetään lupahakemuksen kuuluttamisesta ja asiakirjojen nähtävillä pidosta. Pykälän ensimmäiseen momenttiin lisättäisiin viittaus ympäristönsuojelulain 10 a luvun mukaiseen ilmoitukseen, joka olisi kuulutettava samalla tavalla kuin ympäristölupahakemus, ja ilmoitusta koskevasta kuulutuksesta on käytävä ilmi vähintään samat asiat kuin mitä ympäristöluvan kuulutuksen sisällöltä on nykyisin säädetty.

Pykälän 3 momentissa on säädetty hakemusasiakirjojen toimittamisesta kuntaan. Tässä yhteydessä hakemusasiakirjoilla tarkoitetaan myös ilmoitusta ja sen liitteitä. Ilmoitusta koskevat asiakirjat on toimitettava kuntaan pidettäväksi nähtävinä vastaavasti

kuin ympäristölupaa koskevat asiakirjatkin ja ne voidaan kunnan suostumuksella toimittaa myös sähköisessä muodossa.

Pykälän otsikkoa muutetaan sisältöä vastaavaksi.

12 § Lupahakemuksesta ja ilmoituksesta pyydettävät lausunnot

Voimassa olevassa pykälässä säädetään lupahakemuksesta pyydettävistä lausunnoista. Ilmoitusasiaa koskevasta lausuntopyyntömenettelystä on pääosin säädetty ympäristönsuojelulain 115 e §:ssä. Pykälän asiasisältöön ei tehdä varsinaisia muutoksia, mutta pykälään ja sen otsikkoon lisättäisiin viittaus ilmoituksen. Toisessa momentissa ollut lupaviranomaisen käsite muutetaan viranomaiseksi, koska sama taho käsittelee sekä ympäristölupa-asioita että ilmoituksia. Viranomaisen on pyydettävä lausuntoa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta (Tukes), jos ilmoitus koskee vaarallisten kemikaalien laajamittaista käsittelyä ja varastointia.

Ilmoituksista voisi lausunnon pyytäminen Tukesilta tulla joskus kysymykseen, koska kemikaalien laajamittaisen käsittelyn ja varastoinnin määrittäminen tehdään kemikaalikohtaisesti ja vähäinenkin määrä kemikaalia voi tehdä sen varastoinnista ja käsittelystä laajamittaista Esimerkiksi vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (685/2015) vaarallisten kemikaalien teollinen käsittely ja varastointi ovat laajamittaista, jos tuotantolaitoksessa on yhtä vaarallista kemikaalia vähintään liitteen I osan 2 taulukon sarakkeessa 2 ilmaistu vähimmäismäärä. Näitä ovat esimerkiksi tilanteet, joissa varastoidaan fluoria 2 tonnia, metanolia 10 tonnia tai kevyttä polttoöljyä 1000 tonnia. Ammoniumnitraatin osalta laajamittaisen varastoinnin määrittely riippuu aineen sisällöstä, varastointivälin ollessa 2000 tonnin ja 0,2 tonnin välillä.

Pykälän 3 momentissa on säädetty lausunnonpyyntövelvollisuudesta puolustusministeriöltä tai sisäministeriöltä, jos lupahakemus on koskenut momentissa mainittuja tapauksia. Momenttia muutetaan siten, että lupahakemuksen lisäksi myös ilmoituksen johdosta on pyydettävä lausuntoa puolustusministeriöltä tai sisäministeriöltä momentissa säädetyissä tapauksissa.

13 § Lupa-asian ja ilmoituksen käsittely

Voimassa olevassa pykälässä säädetään lupa-asian käsittelystä. Jatkossa pykälässä säädetään myös ympäristönsuojelulain 10 a luvun mukaisen ilmoituksen käsittelystä, joten otsikkoa muutetaan sisältöä vastaavaksi. Aikaisemmin pykälässä ollut lupaviranomaisen käsite muutetaan viranomaiseksi, koska sama taho käsittelee sekä ympäristölupa-asioita että ilmoituksia. Lisäksi pykälää muutetaan siten, että viranomaisen on myös ilmoitusta käsiteltäessä huolehdittava tarvittavasta yhteydenpidosta niihin viranomaisiin, jotka samanaikaisesti käsittelevät toiminnan muita lupa-asioita ja suunnitelmia. Jatkossa viranomainen voi myös ilmoitusasian selvittämiseksi järjestää neuvotteluja asianomaisen valvontaviranomaisen ja hakijan kanssa.

Ilmoituksen käsittelystä on lisäksi säädetty ympäristönsuojelulain 115 e §:ssä.

15 a § Ilmoituspäätöksen sisältö

Ilmoitusmenettelyn yhtenä tavoitteena on nopeuttaa hankkeiden viranomaiskäsittelyä ja vähentää sekä toiminnanharjoittajille että viranomaisille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa. Ympäristönsuojelulain 10 a luvun mukaisen ilmoituksen johdosta annettavan ilmoituspäätöksen tulisi sisältää pääosin samat toiminnan tunnistamista, päästöjen ja niiden rajoittamista sekä vaikutusten arvioimista ja kuulemisen toteuttamista koskevat tiedot kuin lupapäätöksessä.

Ilmoituspäätöksen sisällöstä säädettäisiin selkeyden vuoksi omassa uudessa 15 a pykälässä. Ilmoituspäätöksen sisältö eroaisi lupapäätöksen sisällöstä siten, että siinä tuotaisiin ilmi vain kaikkein oleellisimmat asiatiedot. Toiminnan muuttamista koskevan ilmoituspäätöksen sisällöstä säädetään lisäksi asetuksen 20 §:n uudessa 2 momentissa.

Pykälän ensimmäisessä momentissa säädetään ilmoituspäätöksen sisällöstä ja ilmoituksen sitovuudesta. Viranomaisen tekemä päätös perustuisi toiminnanharjoittajan ilmoittamiin tietoihin. Ilmoituksessa ja sen liitteissä olevia tietoja ei toistettaisi ilmoituspäätöksessä samalla tavalla kuin lupapäätöksen kertoelmaosassa nykyisin tehdään, koska ilmoitetut tiedot liitettäisiin osaksi ilmoituspäätöstä. Tämän johdosta toiminnanharjoittajan ilmoittamat tiedot tulisivat toimintaa sitoviksi, koska näiden tietojen perusteella viranomainen on käsitellyt ilmoituksen, ja antanut ratkaisun ja tarvittavat toimintaa koskevat määräykset. Eri kohdissa esitettävien tietojen toistamista päätöksessä tulee välttää.

Viranomaisen on päätöksessään tuotava tiivistetysti ilmi 1 momentin 1-5 kohdissa säädetyt perustiedot, jotka ovat samat kuin mitä lupapäätökseen kirjataan sekä esitettävä toimintaa varten tarvittavat määräykset (kohdat 6-8), määrättävä ilmoituspäätöksen voimassaolo (kohta 9) ja käsittelymaksu (kohta 10).

Ilmoittajan yksilöintiä koskevat tiedot ja yhteystiedot (kohta 1), ilmoituksen käsittelemisen peruste (kohta 2), asian vireille tulo ja sen käsittely (kohta 3) vastaisivat lupapäätöksen sisältöä koskevia 14 §:n 1 momentin 1-3 kohtien ja kohdan 13 vaatimuksia. Toiminnan tiivistelmästä ja sen laajuudesta (kohta 4) tulisi käydä lyhyesti ilmi yleispiirteinen kuvaus tulevasta toiminnasta ja sen laajuudesta. Olemassa olevan toiminnan muuttamisen kuvauksesta päätöksessä on säädetty lisäksi 20 §:n 2 momentissa.

Pykälän kohdassa 5 säädettäisiin asian ratkaisusta ja siitä, miten lausunnot, muistutukset ja mielipiteet on otettu ratkaisussa huomioon. Kohdan sisältö vastaa asiasisällön osalta pääosiltaan voimassa olevaa 15 §:n 1 momentin 1 kohtaa. Ilmoituspäätöksestä on käytävä selkeästi ilmi, hyväksytäänkö vai hylätäänkö ilmoitus sekä, mihin ja minkä laajuiseen toimintaan ilmoituspäätös on tehty. Ratkaisussa on myös vastattava ilmoituksen johdosta annettuihin lausuntoihin, muistutuksiin ja mielipiteisiin.

Kohdissa 6-8 säädettäisiin ilmoituspäätöksessä annettavista määräyksistä. Määräyksillä varmistetaan ilmoituksen hyväksymisen edellytysten täyttyminen sekä toiminnan valvonnan mahdollistaminen.

Päätöksestä on lisäksi käytävä ilmi ilmoituspäätöksen voimassaolo (kohta 9) ja ilmoituksen käsittelymaksu (kohta 10).

Pykälän toisessa momentissa säädetään ilmoituspäätöksen ja valtioneuvoston asetuksen välisestä suhteesta sekä ilmoituspäätöksen sisällöstä. Ilmoituspäätöksessä on mainittava, mitä ympäristönsuojelulain 70 §:n 2 momentissa säädetään ilmoituspäätökseen sisältyvän määräyksen ja valtioneuvoston asetuksen välisestä suhteesta. Päätöksestä tulee käydä ilmi, että asetusta on noudatettava ilmoituspäätöksessä olevien määräyksistä huolimatta, jos asetuksessa annetaan ilmoituspäätöksestä ankarampia tai siitä poikkeavia säännöksiä.

Toisessa momentissa lisäksi säädetään, että ilmoituspäätöksen määräyksissä ei ole tarvetta toistaa toimintaa koskevia ympäristönsuojeluvaatimuksia, jos niistä on jo erikseen säädetty laissa tai valtioneuvoston asetuksessa. Lause vastaa asiasisällöltään nykyisen 15 §:n 3 momentin ensimmäistä lausetta. Ilmoitusmenettelyyn kuuluvien eläinsuojien keskeisistä ympäristönsuojeluvaatimuksista ja toiminnan sijoittamisesta säädettäisiin erikseen toimialakohtaisessa asetuksessa. Toiminnasta tai sen laajuudesta riippuen, ilmoituspäätöstä tehdessä olisi arvioitava olisiko päätökseen sisällytettävä myös 15 §:n 2-4 momentissa tarkoitettuja seikkoja.

20 § Toiminnan muuttamista koskevan lupa- ja ilmoituspäätöksen sisältö

Voimassa olevassa pykälässä on säädetty toiminnan muuttamista koskevan lupapäätöksen sisällöstä. Pykälään lisätään uusi 2 momentti ympäristönsuojelulain 10 a luvun mukaisen ilmoitusmenettelyn johdosta ja otsikkoa muutetaan sisältöä vastaavaksi. Jos olemassa olevaa toimintaa muutetaan ja siitä on tehtävä ilmoitus ympäristönsuojelulain 115 a §:n perusteella, viranomaisen laatimasta ilmoituspäätöksestä on käytävä ilmi asetuksen 15 a §:ssä säädetyn lisäksi se, miten toimintaa koskeva muutos vaikuttaa olemassa olevan toiminnan kokonaisuuteen sekä miten toiminnalle aikaisemmin myönnettyä ympäristölupaa tai ilmoituspäätöstä muutetaan.

Päätöksessä tulee tiivistetysti kuvata nykyinen toiminta, sen laajuus ja miten muutos vaikuttaa nykyiseen toimintaan. Esimerkiksi korvataanko muutoksella jotain toiminnassa käytettäviä tekniikoita tai miltä osin toimintaa laajennetaan. Olemassa olevaa toimintaa koskevat ja muutoksen jälkeen edelleen tarpeelliset määräykset tulee siirtää uuden ilmoituspäätöksen määräyksiksi. Jos kumoutuvasta ympäristöluvasta tai ilmoituksesta ei ole tarpeen siirtää joitain määräyksiä uuteen ilmoituspäätökseen tai niihin tehdään muutoksia, viranomaisen on perusteltava määräyksiin kohdistuva muutos ilmoituspäätöksessä.

21 § Luvan ja lupamääräysten tarkistamista koskevan lupapäätöksen sisältö

Lupamääräysten tarkastamismenettelystä luovuttiin 1.5.2015 voimaan tulleella ympäristönsuojelulain muutoksella (423/2015). Tarkistamismääräystä ei voi enää antaa vireillä olevissa ja tulevissa lupa-asioissa kumotun ympäristönsuojelulain 71 §:n nojalla. Voimassa olevien lupapäätösten tarkistamismääräykset myös kumottiin suoraan lailla. Näin ollen pykälästä poistetaan viittaus ympäristönsuojelulain 71 §:ään tarpeettomana.

23 § Lupa- ja ilmoituspäätöksen lähettäminen viranomaisille

Voimassa olevan pykälän mukaan valtion ympäristölupaviranomaisen on lähetettävä lupapäätös sähköisesti ympäristönsuojelulain 85 §:ssä säädetyn lisäksi tiedoksi Suo-

men ympäristökeskukselle. Pykälää täydennetään yleisen ilmoitusmenettelyn johdosta siten, että valtion ympäristölupaviranomaisen on lähetettävä myös ilmoituspäätös sähköisesti tiedoksi ympäristönsuojelulain 115 e §:ssä säädettyjen tahojen lisäksi Suomen ympäristökeskukselle. Säännöksen otsikkoa muutetaan sisältöä vastaavaksi.

4 luku Kertaluonteisia toimintoja koskevat ilmoitusmenettelyt

Voimassa olevan asetuksen 4 luvussa on säädetty ilmoitusmenettelyistä, jotka koskevat tilapäistä melua ja tärinää aiheuttavia toimintoja, koeluonteista toimintaa sekä pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista. Lisäksi luvussa on säännös ilmoitusten johdosta annettavan päätöksen sisällöstä. Uudesta yleisestä ilmoitusmenettelystä säädetään ympäristönsuojelulain 10 a luvussa. Asetuksen neljännen luvun otsikkoa muutetaan selvyyden vuoksi kertaluonteisia toimintoja koskevaksi ilmoitusmenettelyksi, koska 4 luvussa säädetään muista ilmoituksista kuin yleiseen ilmoitusmenettelyyn kuuluvista asioista.

28 § Valvontasuunnitelma

Valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava alueelleen ympäristönsuojelulain mukaista säännöllistä valvontaa varten valvontasuunnitelma (YSL 168 §). Säännöksen 2 kohtaa täydennetään siten, että valvontasuunnitelmassa on jatkossa oltava tieto myös viranomaisen valvontavastuulle kuuluvista ympäristönsuojelulain 10 a luvun mukaisista ilmoituksenvaraisista toiminnoista.

29 § Määräaikaistarkastukset ja riskinarviointi

Voimassa olevassa pykälässä on säädetty määräaikaistarkastuksista ja valtion valvontaviranomaisen riskiarvioinnissaan käytettävistä perusteista. Pykälän asiasisältö perustuisi voimassa olevaan pykälään. Säännöstä muutetaan siten, että pykälän 2 kohtaa täydennetään yleisen ilmoitusmenettelyn johdosta. Valtion valvontaviranomaisen on arvioinnissaan jatkossa huomioitava lupamääräysten lisäksi myös ilmoituspäätöksessä annettujen määräysten noudattaminen toiminnassa.

30 § Valvontaohjelma

Voimassa olevassa pykälässä on säädetty, että valvontaohjelmassa on muun ohella oltava suunnitelma ohjelmakaudella toteutettavista eri tyyppisten luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista. Säännöstä muutetaan siten, että valvontaohjelmassa on oltava tieto myös ohjelmakaudella toteutettavista ympäristönsuojelulain 10 a luvun mukaisten ilmoituksenvaraisten toimintojen määräaikaistarkastuksista.

42 § Vesihuoltolaitoksen viemäriin johdettavista päästöistä määrääminen ympäristöluvassa ja ympäristönsuojelulain 10 a luvun mukaisessa ilmoituspäätöksessä

Ympäristönsuojelulain 10 a luvun mukaisessa ilmoituspäätöksessä voi olla tarpeen antaa määräyksiä vesihuoltolaitoksen viemäriin johdettavista päästöistä, jonka johdosta pykälää on tarpeen muuttaa sekä asiasisällön että otsikon osalta. Pykälämuutoksen jälkeen myös ilmoituspäätöksessä on tarvittaessa mahdollista antaa samalla tavalla

kuin nykyisin ympäristöluvassa tarpeelliset päästöraja-arvot ja muut päästömääräykset vesihuoltolaitoksen viemäriin johdettaville teollisuusjätevesille ja muille vesille.

Voimassa olevassa pykälässä on säädetty, että lupaviranomaisen on lupa-asiaa käsiteltäessä kuultava vesihuoltolaitosta. Pykälää täsmennetään ilmoitusmenettelyn johdosta niin, että lupaviranomaisen käsite muutetaan viranomaiseksi, koska sama taho käsittelee sekä ympäristölupa-asioita että ilmoituksia. Jatkossa viranomaisen on myös ilmoituksen käsittelyn yhteydessä kuultava vesihuoltolaitosta.

43 § Ympäristönsuojelu tietojärjestelmään erikseen tehtävät merkinnät

Voimassa olevassa pykälässä on säädetty valtion valvontaviranomaisen tarkkailuoikeuteen liittyvän tiedon tallennusvelvollisuudesta ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Säännöstä muutetaan siten, että valtion valvontaviranomaisen on mahdollisuuksien mukaan merkittävä ympäristönsuojelun tietojärjestelmään myös ympäristönsuojelulain 10 a luvun mukaiseen ilmoituspäätökseen perustuva tarkkailuoikeus.

Asetuksen voimaantulo

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2019.

LUONNOS